

Uznesenie Európskeho výboru regiónov – Návrh rozpočtu EÚ na rok 2018

(2017/C 306/02)

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV (VR)

— so zreteľom na svoje stanovisko Preskúmanie viacročného finančného rámca (VFR) v polovici uplatňovania;

— so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu z 15. marca 2017 o všeobecných usmerneniach pre prípravu rozpočtu na rok 2018, oddiel III – Komisia [2016/2323(BUD)];

1. víta skutočnosť, že prijatý rozpočet EÚ na rok 2017 zahŕňa odporúčanie VR zvýšiť investície do výskumu, inovácií a infraštruktúry, vyčleniť dostatok viazaných a platobných rozpočtových prostriedkov na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí a lepšie financovať prekenuťie chýbajúcich cezhraničných dopravných spojení⁽¹⁾. Upozorňuje, že ešte stále je mnoho oblastí, v ktorých by bolo potrebné ďalej pracovať, avšak požiadavky VR v nich neboli zohľadnené, a to najmä vzhľadom na obmedzenosť rozpočtu EÚ.

2. Zdôrazňuje, že je potrebné, aby rozpočet EÚ na rok 2018 poskytol Európskej únii prostriedky nevyhnutné na riešenie naliehavých spoločných európskych problémov, najmä vo vzťahu k migrácii, bezpečnosti, zmene klímy a hospodárskej a sociálnej obnove, a európskym občanom tak priniesol hmatateľnú európsku pridanú hodnotu.

3. Pripomína, že rozpočtu EÚ stále chýba určitý stupeň flexibility, aby dokázal reagovať na mnohé nepredvídané udalosti súčasne a že navrhované preskúmanie VFR v polovici trvania bolo koncipované na riešenie tohto problému.

4. Vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že Rada potrebovala taký dlhý čas, kým zaujala pozíciu k návrhu Komisie na preskúmanie VFR v polovici trvania, a rozpočtový orgán preto nemohol v rozpočtovom postupe na rok 2017 využiť všetky opatrenia, ktoré navrhla Komisia. Víta však, že Európsky parlament a Rada 5. apríla 2017 napokon dosiahli dohodu, ktorej výsledkom je dodatočné navýšenie o 6,009 miliardy EUR (15 % prostredníctvom prerozdelenia, 85 % z nepridelených zdrojov), z toho spolu 3,9 miliardy EUR na opatrenia súvisiace s migráciou v EÚ (2,55 miliardy EUR) a na riešenie prvotných príčin migrácie zvonka (1,39 miliardy EUR), ako aj 2,1 miliardy EUR na zamestnanosť a rast, z ktorých je 1,2 miliardy EUR určených pre iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí.

5. Víta zvýšenie financovania na riešenie migračnej a utečeneckej krízy v roku 2017. Žiada ďalšie zvýšenie objemu finančných prostriedkov na zabezpečenie systematického a udržateľného prístupu k riadeniu migrácie a hraničným kontrolám, napríklad prostredníctvom Fondu pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF), Fondu pre vnútornú bezpečnosť (ISF), Európskeho sociálneho fondu (ESF) a Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERFR). Opakuje svoju výzvu na uľahčenie priamejšieho prístupu miestnych a regionálnych orgánov k dostupnému financovaniu na riadenie migrácie a integrácie. Navrhuje tiež poskytovať primerané finančné prostriedky na realizáciu dobrovoľných návratov, ako aj na pomoc krajinám pôvodu pri reintegrácii svojich občanov, ktorí boli prijatí späť. Domnieva sa, že na tento účel sú takisto dôležité usmernenia pre prípadné synergie medzi existujúcimi fondmi.

6. So znepokojením konštatuje, že v rozpočte EÚ na rok 2017 boli bezprecedentne výrazne znížené platobné rozpočtové prostriedky pre programy politiky súdržnosti a že len vďaka opravnému rozpočtu č. 4 na rok 2016 sa zabránilo ešte väčšiemu zníženiu. Zdôrazňuje, že je nevyhnutné, aby všetky príslušné subjekty vynaložili maximálne úsilie na urýchlenie implementácie, a že je zásadne dôležité zabezpečiť dostatočné platobné rozpočtové prostriedky na rok 2018, aby sa predišlo ďalším neuhradeným platbám. V tejto súvislosti víta prognózu platieb do roku 2020, ktorú Komisia predložila v rámci návrhu na preskúmanie VFR v polovici trvania. Bude sa snažiť zistiť, ktorý postup sa doteraz najviac osvedčil na urýchlenie miery využívania prostriedkov z programov politiky súdržnosti, a následne o tom informovať rozpočtový orgán.

⁽¹⁾ V porovnaní s rokom 2016 sa objem viazaných rozpočtových prostriedkov v položke 06 02 01 01 „Odstránenie prekážok, zlepšenie interoperability železníc, vytvorenie chýbajúcich prepojení a skvalitnenie cezhraničných úsekov“ zvýšil o ďalších 82,28 milióna EUR.

7. Opätovne zdôrazňuje, že vzhľadom na význam vidieckych oblastí v Európe je potrebné zintenzívniť finančnú podporu EÚ na rozvoj vidieka, a žiada priamo dostupné finančné zdroje pre európskych poľnohospodárov postihnutých katastrofami a krízami⁽²⁾. Predovšetkým zdôrazňuje, že je dôležité zintenzívniť opatrenia zamerané na zaručenie potravinovej bezpečnosti a podporu poľnohospodárom postihnutým krízou, a to najmä v mliekarenskom sektore, ale aj v sektoroch mäsa, ovocia a zeleniny.
8. Požaduje, aby sa poskytli dostatočné finančné prostriedky na posilnenie politík územnej spolupráce s cieľom zaistiť ich príspevok k dosiahnutiu harmonického hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja v celej Európskej únii.
9. Víta návrh Komisie na predĺženie EFSI do roku 2020, ale trvá na tom, že synergie s Európskym štrukturálnym a investičným fondom (EŠIF) by sa mali ďalej objasniť a rozšíriť. Opakuje, že cieľom EFSI 2.0 nie je nahradiť existujúce fondy EÚ a žiada objasnenie definície zásady doplnkovosti a podporu zemepisnej rovnováhy a súčasné zintenzívnenie rozvoja regionálnych investičných stratégií a používania investičných platforiem. Pripomína, že je rozhodne proti tomu, aby sa predĺženie trvania EFSI financovalo z Nástroja na prepájanie Európy (NPE).
10. V súlade s bodom 25 stanoviska SEDEC-VI/008 na tému Odpoveď EÚ na demografickú výzvu Výbor regiónov žiada EÚ, aby sa snažila o začlenenie demografického hľadiska do všetkých oblastí politiky, zahrnula do svojho rozpočtu položky, ktoré umožnia rozvinúť tieto politiky a opatrenia, a stanovila prioritné mechanizmy pre regióny, ktoré sú demografickými zmenami obzvlášť zasiahnuté.
11. Požaduje, aby sa v roku 2018 pre program Horizont 2020 vyčlenil dostatok viazaných rozpočtových prostriedkov, s obavou však konštatuje, že mnohým zainteresovaným stranám vrátane malých a stredných podnikov (MSP) bránia v predkladaní návrhov projektov v rámci programu Horizont 2020 obmedzené zdroje.
12. Zdôrazňuje, že je potrebné zvýšiť rozpočtové prostriedky programu COSME a zabezpečiť, aby MSP mali primeraný prístup k finančným prostriedkom a aby sa stimulovalo vytváranie pracovných miest v rámci EÚ.
13. Víta zámer Komisie zvýšiť objem viazaných rozpočtových prostriedkov pre iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí o 500 miliónov EUR. Okrem toho zdôrazňuje význam nepretržitého rozvoja záruky pre mladých ľudí, pretože výsledky dosiahnuté v rámci tohto programu ešte nemožno považovať za plne uspokojujivé.
14. Pripomína, že v roku 2018 sa uskutoční preskúmanie Nástroja na prepájanie Európy a programu Horizont 2020 v polovici trvania a predložia sa návrhy na budúci rámcový program (RP9). Keďže tento proces súvisí s rokovaniami o budúcom VFR, zdôrazňuje, že v diskusiách o vystúpení Spojeného kráľovstva z EÚ bude treba riešiť mnohé kľúčové otázky.
15. Vyzdvihuje obrovský úspech programu ERASMUS pri riešení problémov mladých ľudí s prístupom k vhodnému vzdelávaniu, odbornej príprave, či pracovným príležitostiam. Žiada, aby sa pre európsky zbor solidarity vyčlenili primerané finančné prostriedky. Umožniť mladým ľuďom nadobúdať ďalšie zručnosti prostredníctvom práce a dobrovoľníckej činnosti je prínosom pre verejný i súkromný sektor. Zdôrazňuje preto význam spolupráce so súkromným sektorom pri získavaní verejných a súkromných zdrojov na iniciatívy, ako je Európsky zbor solidarity⁽³⁾.
16. Zdôrazňuje, že EÚ by sa mala intenzívne zamerať na plnenie svojich záväzkov v oblasti životného prostredia, a to uplatňovaním konkrétnych a dôveryhodných politík v oblasti klímy, ktoré by boli zasadené do uceleného regulačného rámca a vybavené značnými finančnými zdrojmi. Z tohto dôvodu vyzýva Komisiu, aby v návrhu rozpočtu na rok 2018 zabezpečila dostatočné rozpočtové prostriedky a predložila priebežné hodnotenie pokroku pri dosahovaní cieľa vynakladať 20 % výdavkov na oblasť klímy v rámci VFR na roky 2014 – 2020.

⁽²⁾ Uznesenie VR k návrhu rozpočtu EÚ na rok 2017.

⁽³⁾ Pozri stanovisko COR-2017-00851.

17. So znepokojením konštatuje, že bez značného dodatočného úsilia sa ciele EÚ v oblasti biodiverzity stanovené do roku 2020 nepodarí dosiahnuť. Preto zdôrazňuje, že je dôležité uplatňovať hľadisko ochrany biodiverzity v celom rozpočte EÚ, navýšiť financovanie sústavy Natura 2000 v rámci prebiehajúceho programu LIFE v súlade s článkom 9 ods. 4 nariadenia o programe LIFE a poskytnúť dodatočné financovanie na nové opatrenia v rámci pripravovaného akčného plánu na zlepšenie vykonávania smerníc o prírode do roku 2020. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že spustenie nástroja Európskej komisie na vzájomné hodnotenie v rámci preskúvania vykonávania právnych predpisov v oblasti životného prostredia si vyžiada vyčlenenie zodpovedajúceho rozpočtu v roku 2018, pričom tieto prostriedky by mali byť navýšením existujúcich rozpočtových prostriedkov určených na podporu uplatňovania právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia v súlade s programom lepšej právnej regulácie.
18. Podporuje návrh Európskej komisie, aby sa v rámci investičných priorít EFRR až na 90 % zvýšila miera financovania na podporu opatrení na predvídanie a prevenciu veľkých prírodných katastrof a obnovu po nich.
19. Očakáva, že Európska komisia začne v roku 2017 uplatňovať nástroj na vzájomné hodnotenie v rámci preskúvania vykonávania právnych predpisov v oblasti životného prostredia. Takisto očakáva, že na tento nástroj budú v roku 2018 vyčlenené dostatočné rozpočtové prostriedky, a to bez toho, aby boli dotknuté ostatné rozpočtové riadky určené na podporu uplatňovania právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia.
20. Žiada, aby sa finančné prostriedky európskej susedskej politiky určené na spoluprácu postupne zamerali na financovanie projektov na nižšej ako celoštátnej úrovni s cieľom prispôsobiť finančné zdroje EÚ potrebám miestnych a regionálnych zainteresovaných strán.
21. Zdôrazňuje význam preskúvania súčinnosti medzi existujúcimi fondmi, ako je napríklad nástroj pre utečencov v Turecku (3 miliardy EUR), núdzový trustový fond EÚ pre Afriku (1,8 miliardy EUR), Regionálny trustový fond EÚ (1 miliarda EUR) a ďalšími finančnými nástrojmi, ktoré by potenciálne mohli poskytnúť financie do výšky 8 miliárd EUR v období 2016 – 2020 na naplnenie dohôd. Malo by sa preskúmať, či sú ďalšie možnosti súčinnosti s fondmi EŠIF.
22. Vyzýva Komisiu, aby zvážila možnosť opätovného zavedenia predchádzajúceho nástroja pre miestnu správu (LAF) používaného prístupujúcimi krajinami a rozšírenia rozsahu jeho použitia na krajiny ESP s prísnyimi pravidlami úhrad, ktoré sú podmienkou realizácie konkrétnych a udržateľných projektov.
23. Požaduje, aby sa zriadil stabilizačný nástroj Spoločenstva, ktorý by prostredníctvom programov budovania kapacít umožnil napríklad líbyjským miestnym orgánom posilniť ich kapacity na poskytovanie služieb občanom, zabezpečiť územný rozvoj a vytváranie pracovných miest. V tejto súvislosti by sa mohol považovať za cenný nástroj trustový fond, ktorý by sa spravoval v spolupráci s európskymi mestami a regiónmi, pričom by sa využívali inovátné právne nástroje.
24. Žiada financovať program Erasmus pre regionálnych a miestnych volených zástupcov zameraný na zvýšenie ich schopnosti vymieňať si názory a osvedčené postupy so svojimi partnermi s cieľom podporovať integrovaný prístup k udržateľnému miestnemu a regionálnemu rozvoju.
25. Pripomína požiadavky na rovnosť príležitostí pri zostavovaní rozpočtu a žiada, aby sa táto zásada uplatňovala pri tvorbe rozpočtu na rok 2018.
26. Poukazuje na to, že je potrebné, aby sa v rozpočte EÚ na rok 2018 odrazilo hľadisko rodovej rovnosti, a to v súlade so zásadami, o ktoré sa opiera európsky sociálny model v boji za rovnosť medzi mužmi a ženami.
27. Poveruje predsedu, aby toto uznesenie postúpil Komisii, Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu dvoru audítorov a predsedovi Európskej rady.

V Bruseli 12. mája 2017

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA